Orędownik Wrzesiński

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych — Nakładem i drukiem A. Prądzyńskiego we Wrześni Odpowiedzialny za część redakcyjną Andrzej Prądzyński we Wrześni Administracja: ulica Poznańska № 6 — Telefonu № 389

Abonament: na poczcie: miesięcznie —,96 zł, kwartalnie 2,88 zł. wekspedycji: mies. 90 gr, kwart. 2,70 zł - Ogłoszenia: za miejsce 1-łam. 1 milim. w wyż 10 groszy przyjmuje administracja większe dwa dni, mniejsze do godz. 9 dzień przed ukazaniem się numeru - Telef. № 389

№ 89 | Września, sobota, dnia 7-go sierpnia 1926 r. | Rok VIII

Propaganda komunistyczna w „Harcerstwie" i „Strzelcu"

Bolszewicki sekretarjat na Polskę, Litwę, Finlandję i Estonję zwrócił obecnie szczególną uwagę na propagandę komunistyczną w organizacjach przysposobienia wojskowego, oraz na organizacje młodzieży szkolnej — a więc na ruch harcerski. I. K. C. donosi, że opracowano szczegółowe instrukcje, które idą w tym kierunku, by odciągnąć młodzież szkolną od harcerstwa i zachęcić ją do wstępowania do „klubów komunistycznych", względnie doprowadzić do rozłamu w organizacjach przysposobienia wojskowego oraz do zastąpienia ich przez bojówki komunistyczne. Do tego celu mają służyć transparenty, specjalnie wydane ulotki, literatura agitacyjna itp. Komuniści przygotowują się energicznie do atakowania „Strzelca" szczególnie dlatego, że w Moskwie przypisują mu powszechnie rolę „punktu oparcia dla polskiego lewo-faszyzmu i dyktatury Piłsudskiego". Z tego powodu przyjęto plan rewoltowania przez propagandę poszczególnych wiejskich oddziałów „Strzelca" drogą wygrywania haseł agrarnych. Natomiast miejskie oddziały Strzelca mają być zaatakowane w inny sposób, a mianowicie przez wywołanie w nich rozdźwięków politycznych zwłaszcza w związku ze stanowiskiem PPS. W ten sposób bolszewicy już dzisiaj chcą zeskontować na swoje dobro frondę PPS. w stosunku do obecnego rządu.

Ostateczna redakcja ustawy o pełnomocnictwach

Nie podawaliśmy dotąd tekstu ustawy o pełnomocnictwach, przewidując słusznie, że Senat wprowadzi w niej jeszcze pewne zmiany. Dzisiaj zamieszczamy jej definitywne brzmienie, uchwalone przez Sejm dnia 2. bm.

Art. 1. Upoważnia się Prezyd. Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ust. w zakresie uzgodnienia ustaw obowiązujących z Konstytucją i wykonania jej. Postępowanie przewiduje wydawanie osobnych ustaw reorganizacyjnych i upraszczających administrację państwową, uporządkujących stan prawny w państwie, wymiar sprawiedliwości oraz świadczenia socjalne a także w zakresie zmian do zapewnienia równowagi budżetowej, stabilizacji waluty i naprawy gospodarstwa państwa a szczególnie także w dziedzinie rolnictwa i leśnictwa.

Art. 2. Rozporządzenia te dotyczyć nie mogą spraw wymienionych w art. 3, ust. 4, art. 4, 5, 8, 49, ust. 2, art. 50 i 59 ustawy konstytucyjnej z dnia 17 marca 1921 roku, jak również nakładania innych podatków i opłat publicznych, podwyższania obowiązujących stawek podatkowych, ponad normę, przewidzianą ustawą z dnia 1 lipca 1926, ustanawiania nowych monopoli i podwyższania ceł, zwiększania obiegu biletów zdawkowych i bilonu ponad dotychczasowe uprawnienia, obciążania i zmieniania nieruchomych majątków państwowych i zbycia ich o ile wartość poszczególnych objektów przekracza 100 tysięcy zł, zmian ordynacji wyborczej do organów samorządowych, zmiany granic województw, ustawodawstwa językowego i szkolnego, ustawy antyalkoholowej oraz prawa małżeńskiego.

Art. 3. Ustawa niniejsza obowiązuje do dnia ukonstytuowania się następnego Sejmu.

Art. 4. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się prezesowi Rady Ministrów i wszystkim ministrom, każdemu z nich w właściwym zakresie działania.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Po ukończeniu głosowania marszałek stwierdził, że w tem brzmieniu odeśle ustawy do ogłoszenia.

Pogrzeb śp. Jana Kasprowicza

Zakopane, 4. 8. Od samego rana zebrały się na drodze nowotarskiej z Zakopanego do Poronina, niezliczone tłumy publiczności. O godz. 9-tej wyruszył kondukt pogrzebowy z „Harendy" w następującym porządku: Krzyż, orkiestra, wojsko, hufiec Związku górali, Sokół zakopiański, delegacje organizacji społecznych i kulturalnych miejscowych i ogólnopolskich z wieńcami. Następnie szły delegacje uniwersytetów, Akademja Umiejętności, literaci, uniwersytet lwowski, duchowieństwo.

Zwłoki wieziono na wozie, przybranym zielenią według życzenia zmarłego, wyrażonego w „Księdze ubogich", koło wozu kroczyło 12 górali w ciemnych czupach z pochodniami, następnie rodzina, przedstawiciele rządu, delegacja Senatu i Sejmu, przyjaciele oraz publiczność. Pochód przeszedł ulicą Chramcówki, Kościuszki, do kościoła parafjalnego gdzie odbyło się nabożeństwo żałobne, które odprawił ksiądz proboszcz Tobolak. Podczas nabożeństwa grał na organach Petri. Po skończonem nabożeństwie trumnę wyniesiono przed kościół i ustawiono na odpowiednim podjum. Następnie wygłoszono szereg mów.

Trumnę ze zwłokami nieśli kolejno z pod kościoła parafjalnego profesorowie uniwersytetu, młodzież akademicka, górale, artyści na stary cmentarz, gdzie zwłoki spoczęły prowizorycznie w grobowcu rodziny Dłuskich.

Polska, Rosja i państwa bałtyckie

Jak prasa bolszewicka pojmuje rolę Polski

Moskwa. Dnia 31. 7. otrzymano tu nową notę rządów łotewskiego, estońskiego i fińskiego, w której rządy wymienionych państw proponują rządowi S S S.R. wyłonienie specjalnej komisji, któraby ustaliła zasady układu reasekuracyjnego państw wschodnich, przyczem zgodnie z propozycją państw do komisji wszedłby także przedstawiciel Polski. W związku z tą notą dzisiejsze „Iswestia" piszą w artykule wstępnym, iż taktyka państw bałtyckich od samego początku już wskazywała na tendencje do komplikowania zagadnienia paktu reasekuracyjnego, wysuwając sprawy propagandy statutu prawnego dla wysp alandskich, udziału Polski itd. Nowe fakty potwierdzają brak dobrej woli ze strony państw bałtyckich zawarcia porozumienia z rządem sowjetów, przyczem ręka polska, za którą się ukrywa wpływ angielski, działa coraz pewniej. Ostatnia nota ostatecznie demaskuje właściwe oblicze polityczne rządów bałtyckich, które zgodziły się już na całkowite poddanie się hegemonji Polski, a przez to i Anglji. Niepewny jest może udział w tych kombinacjach Finlandji, która powinna się bardzo poważnie zastanowić nad konsekwencjami swego kroku. Rząd sowiecki nie da się wprowadzić w anglo-polską pułapkę i ustosunkuje się negatywnie do ostatniej propozycji rządów bałtyckich.

Rząd ma już legalną władzę dekretowania

Warszawa, 5. 8. W Dzienniku Ustaw nr. 78 z dnia 4. 8 ogłoszono ustawę z dnia 2. 8. 1926 r., zmieniającą i uzupełniającą Konstytucję Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1921 r. oraz ustawę z dnia 2. 8. 1926 r. o upoważnieniu Prez. Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustaw.

Sprawa gen. Malczewskiego

Termin rozprawy przeciwko b. ministrowi spraw wojskowych gen. Malczewskiemu, oskarżonemu z art. 121 K. W. (obraza podwładnego) i art. 91 K. W. (obraza przełożonego) został wyznaczony na 16. bm. Rozprawa odbędzie się przed Wojskowym Sądem Okręg. w Warszawie. Przewodniczyć jej będzie gen. Gruber, oskarżenie wnosi pułk. Kaczmarek. Skład trybunału (który wyznacza minister spraw wojskowych) nie jest jeszcze wiadomy.

Wniosek mec. Pierackiego, obrońcy gen. Malczewskiego, o dopuszczenie dowodów na zorganizowanie buntu oraz na to, że gen. Malczewski działał, występując przeciwko uczestnikom buntu, został przez sąd odrzucony z powodu „służbowych konieczności".

10.000 wagonów kolejowych z Czech dla Polski

Praga. Prasa donosi, że czechosłowackie ministerstwo kolei pożyczyło zarządowi polskich kolei państwowych 10 000 wagonów dla przewożenia węgla polskiego do Włoch. Przewóz węgla odbywać się będzie przez terytorjum czechosłowackie.

Pułk. Paszkiewicz i pułk. Anders

„Rzeczpospolita" dowiaduje się, że Ministerstwo Spraw Wojskowych zaproponowało Gustawowi Paszkiewiczowi dowództwo piechoty dywizyjnej 1-szej dywizji legjonowej.

Jednocześnie pułk. Anders otrzymał propozycję objęcia dowództwa brygady kawalerji, konsystującej w Siedlcach, a składającej się z 3-go pułku szwoleżerów i 2-go pułku ułanów.

Dobre strony wojny celnej z Niemcami

Londyn, 4. 8. Berliński korespondent Times'a pisząc o rokowaniach handlowych polsko-niemieckich podkreśla dobrą wolę obu stron, ujawnioną obecnie, poczem charakteryzuje istniejącą od roku wojnę celną między Polską i Niemcami, zaznaczając, że Polska dzięki tej wojnie jest gospodarczo niezależna od Niemiec i znalazła nowe rynki.

Sprzysiężenie faszystowskie

Kowno. Tutejsza policja polityczna wykryła przygotowywany na dzień 8. bm. zamach faszystowski. Szczegółowo opracowany plan zamachu, który się dostał w ręce policji, przewidywał rozpoczęcie akcji zamachowej w czasie manifestacji komunistów, która miała się domagać wypuszczenia więźniów politycznych. Gdy manifestacja komunistyczna miałaby wyruszyć w kierunku ministerstwa spraw wewn., kilka bojówek faszystowskich zamierzało napaść na nią, strzając się pociągnąć za sobą obecną na ulicach ludność. Następnie w szybkim tempie zamierzono poobsadzać wszystkie ważniejsze ministerja, oraz opanować stację telegraf. i radiową, rozsyłając na cały świat wiadomość o przewrocie.

Dopiero później zamach miał być przerzucony na prowincję. Wszyscy niemal uczestnicy zamachu zostali już przez policję zaaresztowani.

Wybuch wojny możliwy każdej chwili

Londyn, 1. 8. „Weekly Dispath" drukuje wywiad z marszałkiem Fochem co do możliwości przyszłej wojny. Marszałek Foch uważa, iż mimo powszechnie panującego nastroju pokojowego wybuch wojny może nastąpić każdej chwili. Marszałek Foch posiada w ręku dowody, iż w wielu państwach prace nad udoskonaleniem narzędzi wojny prowadzone są bardzo intensywnie. Już w ostatnich czasach dokonano nowych wynalazków, zwłaszcza w dziedzinie gazów trujących, co uczyniłoby możliwą wojnę, nierównie straszniejszą od wojny 1914 — 1918 roku.

- Kronika -

Września, dnia 6-go sierpnia 1926 r.

Kalendarz rzymsko-katolicki:
dzisiaj: Przem. Pańskiego, jutro: Kajetana, Konrada.

* **Urząd pocztowy we Wrześni** zawiadamia abonentów telefonicznych, że przez czas jednego tygodnia przekłada się przewody telefoniczne oraz przeprowadza się gruntowny remont sieci miejscowej. Z tego powodu chwilowo powstałe przeszkody telefoniczne nie należy zgłaszać do Urzędu.

* **Komunikat.** Nawiązując do okólnika z dnia 2-go lipca 1926 r. L. DPO. 5007/I przedłuża się termin pobierania ulgowych kar za zwłokę w wysokości $1\frac{1}{2}$ % do 15 sierpnia rb. włącznie.

Jednocześnie zarządza się, aby przy uiszczaniu zaległości w okres e od dnia 16 do dnia 31 sierpnia rb. włącznie pobierano kary za zwłokę w wysokości 2% miesięcznie, licząc od ustawowych terminów płatności poszczególnych zaległości.

— **Strzałkowo.** Jarmark ogólny, kramny na konie i trzodę chlewną odbędzie się dnia 11 sierpnia 1926 r.

* **Zjazd Kół Śpiewackich III. Okręgu w Gnieźnie** odbędzie się w niedzielę, dnia 8. bm. w ogrodzie hotelu Francuskiego z udziałem kół śpiewackich z Gniezna, Wrześni, Pobiedzisk, Strzałkowa, Kłecka i Poznania. Zarząd III. Okręgu, pragnąc, aby Zjazd ten wypadł jak najuroczyściej i najwspanialej, zainicjował utworzenie się Komitetu Honorowego, w skład którego weszli przedstawiciele tutejsz. władz, instytucyj, obywatelstwa i prasy. Skład Komitetu wykonawczego Zjazdu jest tego rodzaju, że daje pełną rękojmię za powodzenie imprezy śpiewaczej.

Program Zjazdu jest następujący:

Godz. 9: Zbiórka i wymarsz miejscowych Kół śpiew. z hotelu Francuskiego na dworzec celem powitania przybyłych Kół, następnie pochód przez miasto do ogrodu hotelu Francuskiego.

Godz. 9,45: Wymarsz do Katedry.

Godz. 10,15: Suma z kazaniem. Śpiew podczas nabożeństwa wykona Chór Archikatedralny. Po nabożeństwie pochód do ogrodu hot. Francuskiego

Godz. 12: Przerwa obiadowa.

Godz. 14: Wymarsz do hot. Europejskiego, gdzie się odbędą popisy konkursowe i próba ogólna.

Godz. 16: Koncert wokalno - instrumentalny w ogrodzie hotelu Francuskiego.

Godz. 19: Ogłoszenie punktacji i wręczenie nagród

Godz. 22: Bal w Hotelu Francuskim i Hotelu Europejskim.

Towarzystwa i delegacje prosi się o przybycie ze sztandarami.

Koncert instrumentalny w hotelu Francuskim wykona orkiestra 17. pap. pod batutą kapelm. p. Jakubowskiego.

* **Osoby zarabiające do 800 zł miesięcznie mogą się starać o paszporty ulgowe.** Minister Spraw Wewnętrznych na wniosek p. premjera Bartla postanowił zastosować dalsze ulgi przy otrzymywaniu ulgowych paszportów zagranicznych.

W związku z tem zostanie wydane zarządzenie, na mocy którego granica rocznych dochodów do starania się o ulgowy paszport zagraniczny zostaje podwyższona z kwoty 7200 na 9600 zł.

* **Kandydaci na oficerów.** Ministerstwo Spraw Wojskowych przedłużyło termin zgłoszenia się podchorążych rezerwy do oficerskich szkół zasadniczych do dnia 1. 9. rb. Petenci muszą odpowiadać następującym warunkom:

a) posiadać świadectwo dojrzałości,

b) ukończyć szkołę podchorążych rezerwy z postępem conajmniej dobrym, w czasie od 1. 23. r.

c) nie przekroczyli 28 roku życia,

d) są fizycznie zdatni według „Przepisów dla oceny zdolności do służby wojskowej" San. 5. kat. a)

e) posiadają kwalifikacje służbowe i moralne bez zarzutu.

— **Poznań.** (Nowe latarnie orjentacyjne.) Magistrat miasta Poznania postanowił wprowadzić w mieście latarnie orjentacyjne przy bramach domów na wzór Krakowa i Warszawy. Latarnie te będą mieć kształt trójkątny, wykonane będą z niebieskiego szkła, znaki zaś na nich ze szkła mlecznego. Oprócz numeru domu na latarniach umieszczony ma być napis z wymienieniem najbliższego aparatu alarmowego oraz najbliższego komisarjatu policji.

Na razie wprowadza się te latarnie tylko w realnościach miejskich, a to ze względu na protesty właścicieli domów. Wprowadzenie dalszych latarni orjentacyjnych w domach prywatnych może być dokonane tylko za zgodą właśc. domów. Magistrat zakłada latarnie na własny koszt, gospod. domów obowiązani są tylko ponosić koszt utrzymania i oświetlenia latarni.

* **Krwawa tragedja rodzinna.** W czwartek dn. 5. bm. o godz. 7 rano we wsi Pedy pow. wągrówieckiego gospodarz Wilhem Wittliw zabił własnego syna Ericha lat 28. Zabójstwa dokonał bronią palną w toku ciężkiej awantury rodzinnej, podczas której syn rzucił się na matkę z siekierą w ręku, usiłując ją zarąbać. Zabity był znanym we wsi zawadjaką i awanturnikiem.

— **Bydgoszcz.** (Wytrwałość w odbieraniu sobie życia.) W sobotę rzucił się w nurty Brdy w celach samobójczych 27-letni Józef Gross, rzeźnik z zawodu, stały mieszkaniec Nakła. Grossa wydobyto i po stwierdzeniu tożsamości wypuszczono z aresztu. Usiłował on po raz wtóry popełnić samobójstwo, rzucając się do wody. I tym razem wydobyto go. Jak się okazało cierpi on na manję prześladowczą. Będzie on pod dozorem policyjnym odstawiony do rodziny.

Z życia Towarzystw

** **Za Wolność!** Celem przyjęcia do zatwierdzającej wiadomości nowych statutów, odbędzie się w niedzielę, dnia 8. bm. walne zebranie Tow. Powst. i Wojaków. Zarząd.

** **Gotów!** W sobotę, 7. bm. lekcja śpiewu wypada, w to miejsce zebranie zarządu i komitetu zabawowego w salce paraf. o godz. 7,30 wieczorem.

W niedzielę o godz. 4,15 popoł. zebranie plenarne w salce paraf. Obecność wszystkich druhów obowiązkowa. Zarząd.

* **Z ekranu.** „Era Forda." Tak brzmi tytuł poglądowego filmu, wyświetlanego przez kino „Apollo", a zawierajacego ciekawe szczegóły produkcji samochodów Forda. Obraz ciekawy i pouczający. Pierwsza część ilustruje zawrotny ruch automobilowy w Ameryce oraz statystyczne dane. Najobszerniejszą jak i zarazem najciekawszą część stanowią same zakłady Forda, których obejrzenie zabiera kilka dni czasu, a które przed widzem przesuwają się na taśmie filmowej. Obraz powinien widzieć nietylko automobilista, lecz każdy kto chce mieć pojęcie o rozmachu amerykańskiej twórczości. Oprócz tego wielki program podwójny, jaki tu dotąd nie był wyświetlany. Bliższe szczegóły w afiszach. Początek przedstawienia w niedzielę dnia 8-go sierpnia o godz. 5.30 i 8.30 wieczorem.

Obwieszczenie!

W rejestrze handlowym A pod nr. 287 przy firmie Stefanja Zielińska we Wrześni zapisano:

Firma wygasła.

Września, dnia 2 sierpnia 1926 r.

Sąd Powiatowy.

Wywołanie!

Rolnik Władysław Jankowiak oraz żona jego Pelagja z d. Kosmowska z Miłosławia wnieśli o wywołanie zagubionego listu hipotecznego na hipotekę zapisaną w księdze wieczystej Miłosław tom 57 str. 76 w oddziale III. pod Nr. 5 na rzecz Matyldy Joachim z Miłosławia w wysokości 3,000 Mkn.

Dzierżyciela dokumentu wzywa się, by najpóźniej w terminie wywoławczym wyznaczonym na dzień 21 stycznia 1927 przed niżej oznaczonym Sądem Powiatowym pok. 2 zgłosił swe prawa i przedłożył dokument, w przeciwnym bowiem razie dokument będzie pozbawiony mocy.

Wrześnie, dnia 24 czerwca 1926 r.

Sąd Powiatowy.

Licytacja przymusowa!

Z powodu oddania dzierżawy sprzedam publicznie **w środę, dnia 11 sierpnia br.** o godzinie 10 przedpoł. u p. Michalaka w Sołeczni najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą:

4 konie, 6 dojnych krów, świnie, owce, dryl, kartoflarkę, westfalkę, wiewnik mockarkę, 2 skibowce, walec, rury cementowe, śrutownik, wóz, bryczkę stare żelaztwo i różne inne narzędzia rolnicze i szopę na rozbiórkę.

Janicki, komornik sądowy. Wrześnie.

Związek Inwalidów Woj. Rz. P. we Wrześni
urządza
w niedzielę, dnia 8 sierpnia br.

7. Zjazd powiatowy Delegatów

połączony **z wielką zabawą latową** w Strzelnicy.

Program: Część I.

1. O godz. 8 rano zbiórka w sali „Odeon".
2. „ 8.30 pochód do kościoła parafjalnego.
3. „ 8.45 uroczyste nabożeństwo.
4. Po nabożeństwie zbiórka przed kościołem a następnie pochód na salę „Odeon".

Część II.

1. O godz. 10 otwarcie Zjazdu.
2. Powitanie gości i delegatów.
3. Wybór prezydjum Zjazdu.
4. Udzielenie głosu zaproszonym przedstawicielom i delegatom.
5. Referaty.
6. Dyskusja.
7. Uchwalenie i przyjęcie rezolucji.
8. Zamknięcie.

Część III.

1. O g. 13.30 zbiórka w sali „Odeon" następnie pochód na Strzelnicę.
2. O godz. 16 koncert, wykonany przez orkiestrę 68 p. p. Podczas koncertu gry towarzyskie jak strzelanie do tarczy, loterja fantowa i inne niespodzianki.

Wieczorem **zabawa z tańcami** w sali „Odeon".

Czysty zysk przeznacza się na ulżenie największego niedostatku wśród ofiar wojny. Członków prosimy o wzięcie udziału w uroczystości. Szan. Obywatelstwo prosimy uprzejmie o poparcie. **Zarząd.**

Dodatek do „Orędownika Wrzesińskiego“

№ 89 | Września, dnia 7-go sierpnia 1926 r. | Rok VIII

Obecna sytuacja w Bankach

W związku ze stabilizacją walutową punkt ciężkości interesów bankowych z tranzakcji dewizowych przenosi się na działalność kredytową.

Jak wiadomo banki obowiązywała umowa w sprawach dewizowych, która w okresie silnych wahań ogromnie utrudniała normalną pracę, zmuszając klijentelę do pokrywania swych zobowiązań na „czarnej giełdzie“. Ten stan rzeczy uległ obecnie zasadniczej zmianie gdyż wobec zrównania się kursu oficjalnego z kursem pozagiełdowym i większej podaży walut obcych, banki są w możności zaspokoić wszelkie zlecenia klijenteli. Obecnie zapotrzebowanie walut obcych straciło charakter panicznych zakupów, jakie były do niedawna, a ogranicza się wyłącznie do pokrywania najpilniejszych potrzeb. To też obserwuje się obecnie stosunkowo mały ruch w dziale dewiz. Obecna konjunktura na rynku dewizowym ułatwia w znacznej mierze zniesienie ograniczeń dewizowych, zapowiedziane przez rząd. Zniesienie tych ograniczeń będzie objawem bardzo pomyślnym, gdyż położy kres różnicy między kursem oficjalnym, a kursem czarnej giełdy. Poważne wyniki walutowe z eksportu pozwalają spodziewać się, że przez dłuższy okres czasu nie zabraknie dewiz i walut obcych, tak niezbędnych dla życia gospodarczego. Ostatnia stabilizacja złotego i dopływ dużych kapitałów z zagranicy torują drogę do obniżenia stopy procentowej.

Obecne wkłady oszczędnościowe są to po większej części wkłady dolarowe. Fakt, iż banki rządowe postanowiły również przyjmować wkłady dolarowe, przyczyni się do uspokojenia publiczności, która dotychczas niejednokrotnie obawiała się lokować swoje oszczędności walutowe w bankach polskich, w obawie, że rząd może wydać zarządzenia wypłaty tych wkładów w złotych polskich. Tę obawę winien rozproszyć fakt, iż banki rządowe również przyjmują wkłady w obcych walutach. W związku z obniżeniem stopy oficjalnej oraz maksymalnej od kredytów obniżona została stopa procentowa od wkładów. Nie należy w tym kierunku iść zbyt daleko, a w każdym bądź razie, byłoby przedwczesne, zapowiedziane przez rząd dalsze obniżenie stopy procentowej. Należy to pozostawić samemu życiu gospodarczemu. Najważniejszą obecnie jest rzeczą przywrócenie zaufania do banków. Kryzys zeszłoroczny, zwłaszcza na terenie Kongresówki, zaufanie to mocno osłabił. Natomiast lepiej przedstawia się ta rzecz w Małopolsce, gdzie poważniejsze banki stwierdzają znaczny wzrost wkładów.

Pomyślny bilans oraz stabilizacja waluty stwierdzają zwykle podstawy dla normalnego rozwoju operacji bankowych. W ostatnich czasach zauważono na giełdzie znaczny ruch papierów wartościowych, w szczególności zaś papierów dywidendowych, które zwyżkowały bardzo silnie. Zwyżka ta niejednokrotnie dochodziła do 100 proc. Byłoby rzeczą niesłuszną przypisywać zwyżkę tą optymistycznej ocenie sytuacji w naszych przedsiębiorstwach przemysłowych, jest to raczej objaw spekulacyjny. Kulisa szuka zajęcia i jeżeli rynek dewizowy zawodzi z powodu małych wahań, spekulacja przerzuca się na papiery dewidendowe.

Jan Kasprowicz.

Błogosławieni.

Błogosławieni, którzy w czasie gromów
Nie utracili równowagi ducha,
Którym na widok spustoszeń i złomów
Nie płynie z serca pieśń rozpaczy głucha;
Którzy wśród nocy nieprzebytych cieni
Nie tracą wiary w blask rannych promieni:
Błogosławieni

Błogosławieni, albowiem ich męstwo
Wielkiego gmachu wrota im otworzy,
Gdzie razem z chwałą króluje zwycięstwo
Bez twardych kajdan i bez tych obroży,
Które na ziemi noszą upodleni . . . .
Ten raj się tylko dla silnych zieleni,
Błogosławieni!

Błogosławieni, albowiem ich syny
Będą sprzątali z ich ziaren owoce
I wśród zmartwychwstań porannej godziny,
Gdy złote słońce blaskiem zamigoce,
Będą wołali duchem podnisieni:
Za ojców sprawą świat się nam rumieni,
Błogosławieni!

W Polsce tworzy się silna przeciwwaga lewicy

Warszawa, 5. 8. Warszawski redaktor „Polonji“ dowiaduje się, że ze strony ugrupowań konserwatywnych prowadzone są usilne zabiegi celem utworzenia jednolitego obozu konserwatywnego.

Konserwatyści małopolscy, grupujący się około krakowskiego „Czasu“ oraz monarchiści wileńscy, zgrupowani około „Słowa“ ostatnio wywarli presję na posła Dubanowicza, by zmienił taktykę klubu wobec rządu. Akcja ta została już uwieńczona powodzeniem, co widać z artykułów wstępnych „Warszawianki“.

W niedalekiej przyszłości według zamiarów organizatorów ma powstać wielkie stronnictwo konserwatywne, w skład którego wejdą stańczycy krakowscy, t. zw. żubry wileńskie oraz stronnictwo Chrześcijańsko-Narodowe. Nowe stronnictwo o zabarwieniu skrajnie prawicowem stanie do walki wyborczej pod hasłem konserwatywnem i monarchistycznem. Również ma nastąpić fuzja ze zjednoczeniem monarchistów.

Bunt wojsk bolszewickich w Mińsku

Warszawa, 4. 8. Z Mińska donoszą, że 7 dywizja kawalerji zbuntowała się. Celem uśmierzenia buntowników, zawezwano 8 mohylewski pułk artylerji, który stoczywszy walkę z zrewoltowanymi, rozbroił ich i oba pułki kawalerji odprowadził do Smoleńska. Walka toczyła się w pobliżu pogranicznej miejscowości polskiej Gniezdołowa.

Nadchodzą dalej niepokojące wiadomości o sytuacji w Rosji sowjeckiej. W związku z wykrytym szeroko rozgałęzionym spiskiem dokonano masowych aresztowań. Sytuacja niesłychanie się zaostrzyła.

Z chwilą kiedy opozycja dała niedwuznacznie do zrozumienia, że rozporządza bardzo silnemi oddziałami wojskowemi, nastąpiły masowe areszto-

wania. Ostatnio GPU. dokonało rewizji w szkołach oficerskich, gdzie wykryto wiele kompromitujących dokumentów. Wielu wychowanków szkół oficerskich aresztowano.

Prasa sowiecka wykazuje wielkie zaniepokojenie. Rządowa „Izwestja“ otwarcie oskarża Zinowjewa o chęć wywołania wojny domowej.

O teatr im. Bogusławskiego.

(Zmienne koleje subwencji rządowej.)

Warszawa, 4. 8. Sensacją sfer artystycznych Warszawy jest sprawa teatru imienia Bogusławskiego. Premjer Bartel przyznał p. Adwentowiczowi subwencję w wysokości 120 tys. zł na teatr, którego p. Adwentowicz miał być kierownikiem. — Przed kilkoma dniami urzędnik prezydjum Rady Ministrów Józefski zawiadomił dyrekcję teatrów miejskich, że premjer przyznaje subwencję w wysokości 120 tys. zł nie Adwentowiczowi, lecz Jerzemu Hulewiczowi, który wraz z Solską, Wysocką i Horzycą ma objąć kierownictwo teatru Bogusławskiego. Wynikły stąd oczywiście nieporozumienia, które premjer Bartel rozwiązał w ten sposób, że wogóle subwencję cofnął. Jak słychać Adwentowicz poangażował artystów i poczynił zamówienia, ma więc zamiar wystąpić na drodze sądowej.

-- Rozmaitości --

* **Albo pies, albo mąż.** Wolno mieć psa, wolno tego psa lubić ale nie wolno go kochać, lub jeżeli się ma psa i go się kocha, należy zostać w stanie staro-panieńskim.

W przeciwnym bowiem razie właścicielka ubóstwianego czworonoga naraża się na rozwód.

Tak orzekła francuska dwunasta izba cywilna, której decyzje nabierają w praktyce wartości prawa. Wobec tego orzekł sąd, że pani Janina Duloc, posiadała psa nazwiskiem Sasza, może rozmawiała z nim całemi godzinami, całując go częstokroć w mordkę, wobec tego, że nie zwracała uwagi na swego męża, wołąc wyraźnie „rozmowę“ z psem i nie odpowiadając częstokroć na pytania małżonka, sąd uznaje słuszność powództwa pana Karola Duloc o rozwód który zostaje przyznany z winy pani Duloc zasądzonej na wszystkie koszty.

× **Na przyszły rok nie będzie wcale lata.** Smutne horoskopy stawia uczony meteorolog amerykański Herbert Jouvan, badający od szerego lat warunki atmosferyczne. Twierdzi on, że rok 1927, podobnie jak rok 1816, wcale nie będzie miał lata.

Na całej północnej półkuli tego roku będą nieurodzaje z powodu zimna i wszystkie państwa będą musiały uciekać się do nadzwyczajnych zarządzeń, stosowanych podczas wojny, dla oszczędzania zapasów żywności i ratowania ludności od śmierci głodowej.

Uczony meteorolog stwierdza, że na oceanach zachodzą te same literalnie zmiany, jakie były w lecie 1819 roku, kiedy ląd Północnej Ameryki został otoczony falami zimnych wód. Zimne wody na oceanach otaczających Stany Zjednoczone i Kanadę pochłaniają w ogromnym stopniu ciepło słońca, które nie może normalnie udzielać go ziemi.

Północny ocean Spokojny oziębia się już stale od lat 5-ciu na skutek zmiany prądów morskich, skutkiem czego przeciętna temperatura na kontynencie Północnej Ameryki obniżyła się o wiele stopni.

W czasie najbliższej zimy nadciągną z okolic podbiegunowych olbrzymie fale zimna, które wtargną głęboko na terytorjum St. Zjednoczonych. Fale zimna zostaną spowodowane napłynięciem olbrzymich mas zimnych wód, które wyleją się z Oceanu Lodowatego do północnej części oceanu Spokojnego i dotrą do wysp Hawajskich i wybrzeży południowej Kalifornji.

Ameryka nie będzie miała wcale lata w roku przyszłym — ale może Europa ocaleje — powiedzmy od siebie, bo tego przezorny Amerykanin nie dodał.

Sprawy gospodarcze

Poznański targ na bydło

Poznań, dnia 4. VIII. 1926 r.

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

I. Bydło:	
Woły: A.	
a) pełnomięsiste, wytucz. woły najwyższej wartości rzeźnej niezaprzęgane	—
b) pełnomięsiste, wytucz. woły od lat 4 do 7 . . .	140—
c) młode mięsiste, nie wytucz. i starsze wytuczone	120—
d) miernie odżyw. młode, dobrze odżywione starsze	—
Stadniki: B.	
a) pełnomięsiste, wyrosłe, najwyższej wart. rzeźnej	—
b) pełnomięsiste młodsze	136—
c) miernie odżyw. młodsze, dobrze odżyw. starsze	112—116
Jałówki i krowy: C.	
a) pełnomięsiste, wytucz. jałówki najw. wart. rzeźnej	156—
b) pełnomięsiste, wytuczone krowy, najw. wartości rzeźnej do lat 7	140—
c) starsze wytuczone krowy, mniej dobre młodsze krowy i jałówki	120—124
d) miernie odżywione jałówki i krowy	—
e) licho odżywione krowy i jałówki	80—86
II. Cielęta:	
a) najprzedniejszego opasu (Doppellendary) . . .	160—
b) najprzedniejsze cielęta tuczne	150—
c) średnio tuczone cielęta i najprzedniejsze ssaki	140—
d) mniej tuczone cielęta i dobre ssaki	130—
e) liche ssaki	120—
III. Owce:	
Opasy chlewne: D.	
a) jagnięta tuczne i młodsze skopy	—
b) starsze tuczne i dobrze odżywione jagnięta i owce	96—
c) miernie odżywione skopy i owce	—
IV. Świnie:	
a) tuczone ponad 150 kg. żywej wagi	—
b) pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi . .	228—230
c) pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi . .	226—
d) pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi . . .	210—
e) mięsiste świnie ponad 80 kg.	190—200
f) maciory i późne kastrat.	—

Przebieg targu ożywiony.

Giełda zbożowa w Poznaniu

Poznań, dnia 4. VIII. 1926 r.

Warunki: handel hurtowy, franko stacja załadowania, ładunk. wagon., dostawa zaraz, za 100 kg.

Żyto stare	27.50—28.00	Groch polny	
Pszenica	23,00—44.00	„ victoria	
Jęczmień	24.00—25.00	Seradela	
„ browar.	—	Łubin niebieski	
„ (wybor.)	—	„ żółty	
Owies	28.50—29.50	Wytłoki buraczane suszone	—
Mąka żytnia 65% wł. worka	—45.00	Ziemniaki fabryczne	
Mąka żytnia 70% wł. worka	—43.50	Koniczyna żółta	—
		„ czerwona	—
Mąka pszenna 65% wł. worka	65.00—68.00	„ biała	—
		„ szwedzka	—
Otręby żytnie	20,50—21,50	Słoma żyt. luźna	—
„ pszenne	—	„ „ prasow.	—
Płatki ziemniacz.	—	Siano luźne	—

Usposobienie słabsze.

Warszawska Giełda Pieniężna

z dnia 5. VIII. 1926 r.

Waluty: Gotówka:	tr.	sprzedaż	kupno
Dolary Stan. Zjedn. Ameryki Półn.	9.04	9.06	9.02
Dewizy: Belgja	23.30	23.36	23.24
Holandja	00.00	00.00	00.00
Londyn	44.20	44.21	44.09
Nowy Yonk	9.07	9.09	9.05
Paryż	25.60	25.66	25.54
Praga	26.94	27.00	26.88
Szwajcarja	175.97	176.42	175.53
Wiedeń	128.60	128.92	128.28
Włochy	00.00	00.00	00.00